

Kunst & Kultur

HØJSKOLEN VEJLE

2026-27

INDHOLDSFORTEGNELSE

4	MandagsHøjskolen
14	TirsdagsHøjskolen
20	OnsdagsHøjskolen
26	Kunstforedrag – efterår
28	Kunstforedrag – forår
30	Filosofaen – efterår
32	Filosofaen – forår
34	Kunst & Kulturbussen
38	Naturvidenskab (((L I V E S T R E A M I N G)))
40	Årsmøde
41	Årsmøde
42	Sensommerhøjskole
43	Sekretariat og bestyrelse

X Tilmelding/betaling

på WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK

Mette Rosenkjær Christensen træffes på
mette@kunstkulturvejle.dk eller telefon 26 39 27 44
– bedst mandag mellem kl. 15-17

MobilePay: 53291
Kontonummer: 1551 3231 722 777
CVR.: 18 91 77 34

Velkommen i Kunst & KulturHøjskolen

Velkommen til den kommende sæson.

Selvfølgelig med

- Højskoledagene – mandage, tirsdage og onsdage
- Årsfesten
- Højskoleophold rundt i Danmark
  - i 2027 på Askov Højskole – én af Danmarks ældste Højskoler
- Kunst & Kulturbussen erstatter Torsdagsbussen, der er kørt i garage.
Med disse ture får du mulighed for at opleve forskellige kunst – og kulturtilbud rundt i Danmark. Og ture, der åbner for spændende og gode oplevelser.
- Kunstforedrag med Mathilde Teglgård Nielsen
- ”Filosofaen” og spændende formiddage med Dorthe B. Jessen

”Hvad er ligheden mellem Kunst & KulturHøjskolen og det ydre rum”?

”Begge inspirerer til at se verden på nye måder”, lød svaret

– Thomas Bolander, professor, og ChatGPT

Vi bygger på Grundtvigs folkeoplysningsbegreb – troen på, at det at lære noget, og at kunne fungere sammen med andre mennesker i et socialt fællesskab, har betydning for vores livskvalitet og for udviklingen og fastholdelsen af et demokratisk samfund.

En væsentlig del af Kunst & KulturHøjskolens succes er også en fortælling om forenings-Danmark og de mange frivillige.

Uden en aktiv og engageret arbejdende bestyrelse i hverdagen ingen succes.

Vi glæder os til at se jer alle.

Jørgen Ejlskov, forstander

*Det er umuligt, sagde tvivlen
Det er farligt, sagde frygten
Det er unødvendig sagde fornuften
Gør det alligevel, hviskede hjertet.*
– UKENDT

7. september
MIKAEL JARNVIG,
meteorolog

Hvad er der med det klima?

Hvorfor handler alting om klima for tiden? Har der ikke altid været klimaforandringer og er det virkelig så vigtigt? Kom og hør hvad der i virkeligheden er sket med klimaet, hvorfor det ændrer sig for tiden og hvem det rammer. Og ikke mindst: Kan man overhovedet gøre noget ved det eller skal vi bare vænne os til nye tider.

Det er et populærvidenskabeligt foredrag, der ikke kræver forhåndsviden af tilhørerne. Videnskaben har forstået sammenhængen i problemet og der er masser af muligheder for at agere hvis vi er modige og gode ved hinanden. Klimaforandringerne er ikke et teknisk problem, – det er en moralsk udfordring.

14. september
CHRISTINA DALBO

Rejsen til månen

Astronauter fra NASA er netop vendt hjem fra en ekspedition rundt om Månen, hvilket ikke er sket siden "Apollo 17" i 1972.

Rumfartøjet sendte astronauterne længere væk fra Jorden end nogensinde før – om på Månens bagside. Et ambitiøst projekt, der betragtes som en vigtig milepæl i det globale kapløb om at opbygge en permanent tilstedeværelse på Månen.

I dette fascinerende foredrag tager Christina Dalbo os med på en rejse gennem Artemis II-missionen, trin for trin, og giver jer et dybdegående indblik i de teknologiske og menneskelige udfordringer ved at kolonisere Månen – og på sigt Mars.

Christina Dalbo er blandt de få danskere, der har haft sin daglige gang på NASA's Jet Propulsion Laboratory i USA, hvor nogle af de mest banebrydende missioner til det ydre solsystem planlægges og styres.

21. september

ESBEN DAHLGAARD,

skuespiller, foredragsholder

Hej Kræft – velkommen

Vi kommer helt tæt på Esben Dalgaard – ikke kun skuespilleren, men mennesket bag. Han tror på, at vi lærer mest af hinanden gennem ærlighed, sårbarhed og åbenhed.

Han deler sin rejse fra barndommen i Vejle og den udfordrende vej mod skuespillet – en rejse præget af afslag, modgang og store beslutninger. Han fortæller også åbent om livets svære sider: sin kones depression, oplevelser med mobning og sit barns alvorlige OCD. Om dansen med døden, og om hvordan han hver morgen forsøger at skubbe skyerne væk og lade solen skinne igennem – selv når mørket føles tungest. Esben Dalgaard giver os et ærligt og usminket indblik i ham som menneske og kunstner, og som en person, der trods sin kræftdiagnose fortsat kæmper for at se livet fra den lyse side.

Foredraget er nærværende, humoristisk og rørende med plads til både grin og eftertænksomhed. En inspirerende fortælling om aldrig at give op, men i stedet kæmpe for lyset, også når det næsten er slukket.

Og svaret til sin yngste datter, da hun spørger:

”Skal du dø far?”

”Ja, men først skal vi leve.”

28. september

CLEMENT KJERSGAARD,

skribent, redaktør, forlægger og manuskriptforfatter

Kan demokratiet tabe?

Om de næste 25 års verdenshistorie, Trump, Xi og Putin:

Siden Ukrainekrigens begyndelse i februar 2022 har Europa – og resten af verden – skullet indse, at fremtiden er en anden end vi troede (eller: håbede?) Konsekvenserne er større, end de fleste – herunder politikere – tør indrømme. Er vi på vej mod en ny verdensorden – eller ingen? Hvad afgør magtfordelingen og rollerne til USA, Kina og Europa?

Sådan spørger Clement i dette foredrag, hvor der er god tid til spørgsmål og svar. Ifbm. foredraget har RÆSON og ÆRA et særligt tilbud til tilhørerne: www.raeson.dk/tilbud

5. oktober
RAMEZ MHAANNA,
klassisk pianist

JENS ROSSEL,
Cand.mag. i musik og dansk,
arrangør og fortæller

Mindesmærker

En koncert om musik og mennesker på flugt.

Da befrielsesrusen i 1945 havde lagt sig, stod Danmark med en kvart million flygtninge over for en forpligtelse, som kom til at præge alle danskeres hverdag i flere år – også i Vejle.

Det er temaet for koncerten med fokus på musikkens betydning for mennesker på flugt.

Koncertrækken er inspireret af de koncerter, som komponisten Gunnar Berg (1909-1989) gav for ikke-tyske flygtninge i Røde Kors lejre i 1945-46.

Ramez Mhaanna spiller klavermusik af Beethoven, Bartók, Gunnar Berg og Chopin. Jens Rossel, koncertrækkenes arrangør, fortæller om Gunnar Berg og hans tilknytning til Vejle.

19. oktober
NIELS BJERRE-POULSEN,
historiker

Nedtælling til Midtvejsvalget

I året, hvor USA fejrer sin 250 års fødselsdag, er et dybt splittet amerikansk folk på vej mod det, der kan blive et historisk. Midtvejsvalg (3/11) med kolossal betydning både for USA og resten af verden.

Hvad vælger USA? Og hvad fortæller USA's historie os om USA i dag – og omvendt?

Niels Bjerre-Poulsen er en af landets mest citerede USA-eksperter, og har et stort og voksende forfatterskab bag sig om amerikansk historie.

Og god tid til spørgsmål fra salen.

26. oktober

CHRISTIAN LIEBERGREEN

Ikke to bølger er ens

Som ung tog Christian Liebergreen afsted på en jordomsejling, der førte ham gennem de største, øde og mest blæsende steder i verden. Han var ni måneder om denne tur, hvor han helt alene og uden at gå i land på noget tidspunkt kom i den eksklusive gruppe på knap 200 mennesker i verden, der har gennemført en sådan tur. Christian fortæller, hvordan det føles og tackles når man ikke ser et andet menneske og oceanerne er ens forhave og baghave i 260 døgn. Foredraget handler om troen på sig selv, hvordan man kommer jorden rundt uden at være sponsoreret, og ikke mindst bevarer forstanden i ensformigheden, selvom der ikke er to bølger, der er ens ude på havene.

02. november

ALMAZ MENGESHA,
socialrådgiver, forfatter, maraton løber,
debattør, dansk mester i maratonløb for
dobbeltamputerede

Ind til benet

Almaz er født i Etiopien. Som otteårig mistede hun begge sine underben på grund af en trafikulykke, og blev som 12årig adopteret af en dansk familie.

Almaz foredrag er fortællingen om at turde at omfavne livet på trods, og komme til rette i sin egen krop. Hun gør i sit foredrag op med perfektionskulturen og giver sine bud på, hvordan man også kan anskue livets mange uforudsigeligheder. Det er hendes minoritetsfortælling om et liv på trods, hvor mål kan opnås og drømme udlevs. Foredraget henvender sig bredt, og kan tjene til at få nye perspektiver på eget liv, se verden fra et dobbelt minoritetsperspektiv, give indblik i Afrikansk kultur- og kønsforståelse.

Almaz Mengesha bestræber sig på at give en anden forståelse af eget liv og land, og efterlade tilhørerne en smule klogere efter hendes foredrag.

09. november
JAN LARSEN,
journalist, foredragsholder,
Kina-kommentator

Kina i det globale Kaos

Det aktuelle foredrag om Kina, der styrker sin magt, økonomiske muskler og udfordrer Vesten. Og med overraskende beretninger om hverdag, kultur og arbejdsliv for de 1,4 mia. kinesere.

USAs præsident Trump har udpeget Kina som hovedfjenden. Men det er Kina, der i det globale kaos er blevet styrket i forholdet til USA og verden. Med den omstridte statsstøtte har Kina fået monopoler på vindmøller, solceller, elbiler og snart også kunstig intelligens, robotter og avancerede våben. Spørgsmålet er om vi skal være bange for Kina?

Hjemme i Kina er det andre emner der optager befolkningen. Boligmarkedet er stadig i alvorlig krise – og kineserne tør ikke forbruge, men sparer en tredjedel af lønnen op, fordi udgifter til uddannelse og sundhed let kan vælte familiebudgettet. Hør hvordan de unge, kvinderne og de ældre klarer sig. Mange spørger, er kineserne egentlig lykkelige?

Journalist Jan Larsen har i over 20 år beskæftiget sig med Kina, heraf seks år som TV Avisens korrespondent i Kina.

16. november
MARIA TORP,
billedkunstner

Shaping a Pattern

Projektet Shaping a Pattern blev vist på Trapholt Museum jan.-dec. 2024. Udstillingen præsenterede tolv hyper realistiske mega-portrætter af tolv personer, der har dedikeret deres liv til at arbejde for pigers og kvinders rettigheder.

Vejen til udstillingen har bragt billedkunstner Maria Torp kloden rundt, siden hun for syv år siden tog en ambitiøs beslutning om at bruge sin kunst som talerør for pigers og kvinders rettigheder på globalt plan.

Fra Afghanistan over Grønland til Kina, Ukraine og Sydafrika.

11. januar

THOMAS UBBESEN,
journalist og forfatter

Alle vi børn af fru Brath

En lærer for livet. Thomas Ubbesen kom som dreng til Sønder Ydby fra den store by Frederikshavn og skulle som en fremmed fugl finde sin plads blandt landmandsbørn i den lille forskole. Her herskede fru Brath – en humørsvingende diktatorisk lærer, som foretrak børnene fra de store gårde og underkuede de fattiges børn. Hun lærte dem med stor nidkærhed historie og kristendom fuldstændig blottet for engagement i de børn, hun var sat til at tage hånd om. Også børnene imellem var omgangsformen barsk. Drengene og pigerne legede adskilt, og man behandlede de svage nådesløst.

Ubbesen fortæller sin version af historien, som også præges af en voldelig far. I sommeren 2020 opsøger Thomas sine gamle klassekammerater og genser egnen. Det bliver et smerteligt møde med mennesker, der i dag er sidst i tresserne. Alle er dybt påvirkede af den sadistiske lærer, som indledte en skoletid, der for de flestes vedkommende forblev elendig. I Thy får han også svar på, hvad der siden hændte Fru Brath. Men vigtigst af alt giver historien en indsigt i, hvor dybt, vi som mennesker allerede fra små, påvirker hinanden.

18. januar

NIELS KRAUSE-KJÆR,
forfatter, foredragsholder

Det tabte land

”Ude for uden” er Niels Krause-Kjærs personlige beretning om Danmark i en brydningstid. Romanen er fiktion, men tager afsæt i en vandrebog skrevet af hans far og hans højskolekammerater gennem et halvt århundrede – en bog, Niels fandt i rigsarkivet.

Ude for uden er historien om en kulturel revolution, der på blot to generationer fjernede bondekulturen, hyldede storbyen og tabte provinsen.

”Ude for uden” er Niels Krause-Kjærs roman om Danmark i en brydningstid. Om en kulturel revolution, der på blot to generationer fjernede bondekulturen, hyldede storbyen og tabte provinsen.

25. januar

LILLIAN HJORT-WESTH,
tidligere højskoleforstander,
tidlægger og foredragsholder

Jørn Riel

Forfatteren Jørn Riel var uddannet telegrafist og navigatør, hvilket bragte ham til Grønland i 1953.

Derfra rejste han rundt i verden og slog sig fast ned i Malaysia, hvor han levede med sin familie. Han døde i 2023, – 92 år gammel.

Riel er mest kendt for de grønlandske skrøner. Han har skrevet meget andet, bl.a. erindringsbogen "Mit livs skrøne", som foredraget er baseret på.

Denne eventyrer er et spændende og morsomt bekendtskab.

01. februar

SIEGFRIED MATLOK,
f.h.v. chefredaktør, tv-vært og
dansk-tysk ekspert

Dansk-tysk med Matlok

Tyskland var Danmarks arvefjende efter 1864 og 1940-1945, men blev efter 2.

Verdenskrig Danmarks allierede i 1955 med fælles medlemskab i Nato og med København-Bonn-erklæringerne for de to mindretal.

Vesttysklands "Wirtschaftswunder" var på mange måde forbillede for Danmark, ikke mindst for Poul Schlüters økonomiske genopretnings politik.

Danskerne tog imod den tyske genforening 1989/1990 med glæde, men også med en vis skepsis. Sidenhen har det dansk-tyske forhold dog udviklet sig så tæt, at Tyskland sidst i en meningsmåling blev valgt som danskernes bedste allierede for tredje år i træk.

Mens Danmark siden 1972 levede godt i skyggen af tysk økonomi og dets dominerende rolle i Europa, er situation nu vendt. Dansk økonomi er blevet bomstærk.

Og Danmark er nu på mange områder forbillede for Tyskland, som er i en alvorlig politisk og økonomisk krise og hvor den demokratiske midte for alvorlig er i fare fra både højre og venstre.

Hvad kan vi forvente af Tyskland med de store udfordringer indadtil og udadtil?

Siegfried Matlok prøver at give et svar. Selvom det er vanskeligt at spå – især om fremtiden og som aldrig før!

08. februar

METTE SØNDERGAARD,

ergoterapeut, underviser og konsulent

Bevar mig vel

Et oplæg med fokus på at blive gammel – holde sig i gang og være menneske hele vejen – også når skrøbeligheden banker på.

Sygdom og almindelige aldersforandringer kan sende os alle ud på steder, hvor ingen har været før. Livsbetingelserne ændres og svære følelser kan snakke med.

Med mine mange års erfaring som underviser og udvikler indenfor ældreområdet begejstres jeg til stadighed af det magiske i et menneskes liv:

At grine, sansse, og bruge egne ressourcer. Hvordan ser det egentlig ud, når kroppen og måske også hjernen bliver syg?

Du får et blidt skub, måske et lille grin og helt sikkert noget at tænke over.

22. februar

Aktuelt

Med denne ”emneløse” eftermiddag har vi igen ønsket at være åbne overfor aktuelle emner, der dukker op i løbet af sæsonen. Nogle foredragsholdere vil ikke binde sig så langt frem i tiden, andre har endnu ikke besluttet, om de vil holde foredrag og i hvilke perioder.

Verden og samfundet forandrer sig hurtigt, nye temaer opstår, nye personer dukker op. Derfor denne dag, som vi ikke ”behøver” at planlægge før i januar måned.

01. marts

RIE HAMMER, journalist og moderator
BODIL JØRGENSEN, skuespiller
BENEDICKTE HASSELBALCH, overlæge
ANNA KRUSE, komponist og musiker
NICHOLAS KINGO, pianist

Livet tæt på døden – om at finde styrke i tilværelsen

Livet tæt på døden er en eftermiddag, hvor vi i fællesskab ser på de styrker og muligheder der findes i livet, når sorgen og dødens nærvær rammer.

En eftermiddag med sang, samtale, oplæsning og debat hvor vi går tæt på sorg og livets styrker – set fra scenekunst, musik og lægevidenskab.

Livet tæt på døden udspringer af Rie Hammers oplevelser med sin kæreste, der er ramt af uhelbredelig kræft. Et forløb der danner ramme for projektets personlige afsæt.

Bodil Jørgensen har oplevet døden tæt på. Hun læser op fra værker og fortæller om sit liv og hvordan kunsten bidrager til at give styrke i livet, når tilværelsen er svær. Benedikte Hasselbalch, overlæge på Rigshospitalets kræftafdeling, har et stærkt engagement i sine patienter.

Anna Kruse har igennem to årtier komponeret musik til den finlandssvenske poet Edith Södergrans digte. Södergran blev som 16årig diagnosticeret med tuberkulose og døde som 31årig. Hendes værker emmer af livsvilje og melankoli.

8. marts

PIA ELERS,
journalist, forfatter

18 missiler, der ændrede min verden

Glæd jer til et foredrag, der handler om at tage livet på sig med tilværelsen og turde springe ud på de 10.000 favne. Det er historien om syv vilde år på Tvind, hvor vi knoklede løs i håbet om at gøre verden til et bedre sted at være. Da jeg mente, at Tvind udviklede sig i en forkert retning, besluttede jeg mig for at forlade fællesskabet. Derefter foretog jeg et kvantespring, da jeg stod til søs. Det blev til 10 år i handelsflåden. Jeg startede som stewardesse og endte som officer med papirer som udvidet maskinmester i baglommen. Men i 1988 fik 18 missiler i Persergolfen sat en brat stopper for min videre maritime karriere. Jeg foretog derefter et markant sporskifte og blev journalist. De første 16 år som reporter på TV2 og siden 2009 bosat i Kina som korrespondent for diverse medier – p.t. Kristeligt Dagblad.

Jeg kan love jer én ting – historien om mit liv er helt sikkert ikke kedelig og vil i øvrigt være krydret med sang og musik.

15. marts

LYKKE FRIIS,

direktør, tænketanken Europa,
tidligere Minister

Europa står ved en skillevej

Krig i nærområdet, politisk uro, klimakrise og teknologisk konkurrence stiller nye krav til det europæiske samarbejde – og til os som borgere. Men hvordan ser fremtidens Europa egentlig ud? Og hvilke valg står vi overfor?

I dette foredrag giver Lykke Friis et kvalificeret indblik i Europas aktuelle situation og fremtidsperspektiver. Med afsæt i sin mangeårige erfaring som både forsker, formidler og debattør, giver hun sit bud på, hvordan de seneste års udvikling – fra Brexit og migration til klima og geopolitik – former det Europa, vi vågner op til i morgen.

Foredraget bygger blandt andet på bogen Europas time, som Lykke Friis har skrevet sammen med Søren Pind – en personlig og politisk samtale om Europas skæbne, fortidens fejltrin og fremtidens muligheder. Det bliver en aften med perspektiv, indsigt og engagement, der bidrager til forståelsen af Europas position i en ny verdensorden.

22. marts

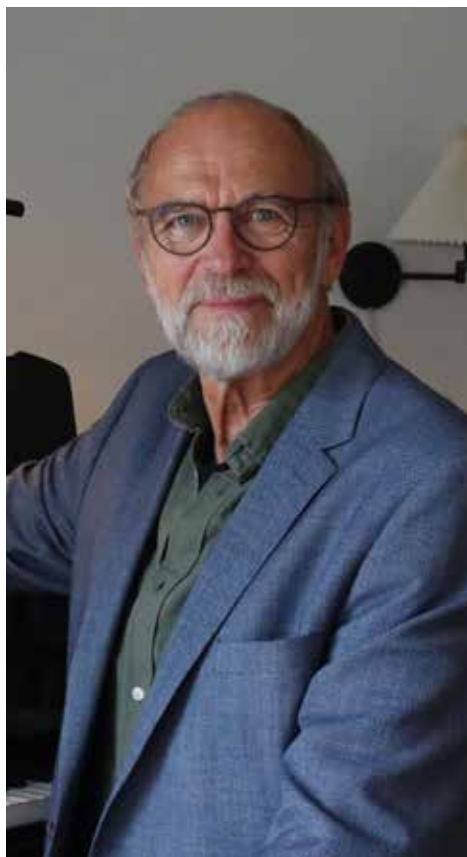
ERIK SOMMER,

tidligere højskoleforstander, komponist

Den, der synger, er aldrig alene

Et højskoleforedrag med sange, anekdoter og fortællinger om poesi, begivenheder og mennesker.

Højskolesangbogen er en samling værdifulde beskrivelser af, hvad der er væsentligt, og som har værdi for os som mennesker og folk.

8. september

STINE MICHEL, vokal og guitar
HENRIK GOLDSCHMIDT,
fløjte, klarinet, obo, perkussion og kor
HENRIK KUNZ, bas og kor
ROBERT DUEHOLM STENBÄCK,
guitar, keys og kor
JESPER UNO KOFOED,
trommer, perkussion og kor
BILAL IRSHED, oud, percussion og kor

Sommerfugledalen

En visuel og stemningsfuld koncert. Med en helt særlig indlevelse har Stine Michel skrevet musik til Inger Christensens anmelderroste sonetkrans – Sommerfugledalen.

Koncerten byder på musik inspireret af folk, mellemøstlige klange og klassisk sangskrivertradition.

Derudover er der syet særlige sommerfuglekåber, som tilfører koncerten et smukt visuelt udtryk. Kåberne er skabt af kunstneren Signe Find Larsen.

”Smuk som en sommerfugl – det var Stine Michel i de to kåber, hun bar under den koncert, hun spillede til releasen af sit nye og meget vellykkede album, Sommerfugledalen.

Stine Michel har begået et storartet album. Smuk musik til en af landets mest anerkendte og elskede digtere, Inger Christensen.” (Lissen Jacobsen i Rootszone)

22. september

DAVID TRADS,
journalist, forfatter, kommentator

På jagt efter Amerikas sjæl

Det land, vi engang så op til, er i dyb krise. Demokratiet er truet af kolossal splittelse. Selv familier har svært ved at tåle hinanden på grund af politik. USA er plaget af mistillid, alt for mange våben, en ny grad af racisme og enorm ulighed. David Trads, forfatter til bestsellere om USA, senest ‘På jagt efter Amerikas sjæl’, fortæller underholdende og seriøst om, hvad pokker der sker i det store land. Og bare rolig, han bringer også håb med.

06. oktober

LISE PALM, byplanlægger

PETER AALBÆK, filmmand, initiativtager

Herfølge Bjergby

Jeg vil bygge en by.

Primus motor bag bydelen i Herfølge er den visionære og impulsive filmmand Peter Aalbæk Jensen, ofte støttet af – men til tider også bremset af – konen, byplanlægger Lise Palm, der må forholde sig til lovgivning, regler og rammer.

I Danmark har vi tradition for at etablere os i fællesskaber og foreninger. En tradition, der også er en af grundpillerne i den nye bydel. De frivillige, såvel som de forpligtende fællesskaber, er bærende i vores kultur. Byprojektet er derfor før noget andet indledt med at indrette "LilleSyd Forsamlingshus", der er rammen om familierne i lokalområdets mange fester og traditioner, samt kulturelle events så som folkekøkken, koncerter, sangaftner og foredrag. Forsamlingshuset er også rammen om de fremtidige nye fællesskaber. Forpligtende fællesskaber, der knytter sig til de daglige behov, fx fælles varmeværk, genbrug af regnvand og lokale fødevarerfællesskaber, sætter vores ressourcerforbrug i perspektiv. Vi kan ikke blive ved med at drive rovdrift på jordens ressourcer, men må indrette os, så vi i fællesskab tager et større ansvar.

Det er bare nogle af visionerne. Vil det lykkes?

20. oktober

BENTE SCAVENIUS,

mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker, forfatter

Mit livs billeder

Med udgangspunkt i sit meget personlige forhold til den danske billedkunst sætter Bente Scavenius i bogen "Mit livs billeder" fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. "Mit livs billeder" består af 40 kapitler af varierende længde, der alle tager udgangspunkt i et enkelt værk, som på den ene eller anden måde har haft betydning for forfatteren. Formen på kapitlerne er, at det er den private, men dog fagligt relevante, historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Hvert værk i bogen bliver belyst ud fra en personlig vinkel, for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng.

03. november

NIELS KRAUSE-KJÆR,

forfatter og foredragsholder

Det tabte land

"Ude for uden" er Niels Krause-Kjærs personlige beretning om Danmark i en brydningstid. Romanen er fiktion, men tager afsæt i en vandrebog skrevet af hans far og hans højskolekammerater gennem et halvt århundrede – en bog, Niels fandt i Rigsarkivet.

"Ude for uden" er historien om en kulturel revolution, der på blot to generationer fjernede bondekulturen, hyldede storbyen og tabte provinsen.

17. november

FREDERIK LINDHARDT,

foredragsholder, kommunikationsrådgiver

Lidt af far

Da tidligere biskop Jan Lindhardt i foråret 2012 fik konstateret Alzheimers indvarslede det store forandringer for hele familien. Efter at have levet et meget aktivt og udadvendt liv i berøring med mange mennesker ofte om livets store spørgsmål, måtte Lindhardt indse, at hans verden blev indsnævret. Det blev efterhånden svært at skelne mellem stort og småt, op og ned. Verden var simpelthen ved at falde fra hinanden. Han var ved at falde fra hinanden. I denne nye, lille verden skulle Lindhardts nærmeste familie finde ud af, hvordan de skulle udfylde og leve med rollen som pårørende.

Lidt af far er Jan Lindhardts yngste søn, Frederiks fortælling om livet sammen med sin syge far. Den handler om sorgen, frustrationerne og håbløsheden. Om minderne, humoren, nærheden og kærligheden. Den handler om, hvad Alzheimers gør ved mennesker. Men først og fremmest handler den om en far og en søn.

12. januar
STIG GLENT-MADSEN,
landsdommer,
stifter af fonden ”Det nytter”

Det nytter

Siden 1987 har jeg arbejdet med udviklings- og nødhjælpsprojekter. Som formand for Folkekirkens Nødhjælp og Dansk Flygtningehjælp i henholdsvis 8 og 10 år har jeg besøgt projekter i mere end 40 udviklingslande. I 2019 stiftede jeg Fonden ”Det Nyttter”, som hjælper i Uganda og Burkina Faso. Ved alle projektbesøg har jeg konstateret, at hjælpen har betydet en afgørende forskel for de mennesker, som er hjulpet. Jeg har fulgt udviklingen gennem mange år – og set, at uddannelse og anden hjælp har betydet, at tilværelsen hos mange har forbedret sig markant. Mødet med flygtninge og fattige er altid givende og inspirerende. Trods vanskelige livsvilkår har mange udsatte ofte en stærk overlevelseskraft og vilje til at hjælpe andre i tilsvarende eller værre situationer. Gang på gang har det slået mig, at vi, trods forskellige livsvilkår, har samme tilgang til mange forhold. Kærligheden til familien og viljen til bringe børnene godt i vej er almengyldigt, uanset om høsten igen er slået fejl. Altid har jeg mødt åbenhed og taknemmelighed. Takken og forståelsen for andres anderledes livsvilkår vil jeg gerne viderebringe.

26. januar
FRIIS ARNE PETERSEN,
tidl. ambassadør i Tyskland, USA og Kina,
tidl. direktør i Udenrigsministeriet

Danmark og Europa i en forandret verden

Hvad er Danmarks rolle i EU og NATO i fremtiden og hvor står vi efter USA's meget stærke pres på Kongeriget for at overtage Grønland? Hvordan navigerer Danmark og EU bedst og sikrest igennem disse urolige tider? Friis fortæller om stormagtspolitikens betydning for Danmarks og Grønlands sikkerhed, handel og fremtidige muligheder. I foredraget belyser Friis hvordan den geopolitiske rivalisering vokser og hvad det betyder for den liberale verdensorden. I lyset af et aggressivt Rusland, et dominerende Kina og et forandret USA har EU erkendt behovet for europæisk strategisk autonomi og suverænitæt. Friis analyserer hvordan dette udvikler sig sikkerhedspolitisk og handelspolitisk.

09. februar

THURE LINDHARDT,
skuespiller og foredragsholder
TINA CHRISTIANSEN, flygel

En rejse med Grundtvig

Thure Lindhardt fortæller om Grundtvigs liv og virke, og ikke mindst hvad han har betydet for det samfund, vi har i dag.

Det er 152 år siden Danmarks store digter, præst, fritæinker, politiker og folketæinker, N.F.S. Grundtvig døde. Næsten 90 år nåede den største af vores kulturformidlere at blive, og i størstedelen af hans liv kæmpede han for danskernes åndsliv, folkeliv og ligeværdighed.

Grundtvig er en ener i dansk historie. Hans kamp for oplysning, for kvinder, for højskoler, Gud og Nordens mytologi er uden sidestykke, og hans tanker rækker langt ud over Danmarks grænser, og er stadig i dag en af årsagerne til, at vores frisisid og samfund er beundret i store dele af verden.

Thure Lindhardt guider os gennem Grundtvig, fortællinger om ham, hans liv, hans inspiration, hans kvinder, hans helte, og ikke mindst gennem hans egne ord. Thure vil fortolke hans salmer, digte, dagbøger og krydre det med betragtninger om Grundtvig og ikke mindst hans ord og ånd.

23. februar

CLEMENT KJERSGAARD,
skribent, redaktør, forlægger og
manuskriptforfatter

Kan demokratiet tabe?

Om de næste 25 års verdenshistorie, Trump, Xi og Putin. Siden Ukrainekrigens begyndelse i februar 2022 har Europa – og resten af verden – skullet indse, at fremtiden er en anden end vi troede (eller: håbede?) Konsekvenserne er større, end de fleste – herunder politikere – tør indrømme. Er vi på vej mod en ny verdensorden – eller ingen?

Og hvad afgør magtfordelingen? Rollerne til USA, Kina og Europa?

Sådan spørger Clement i dette foredrag, hvor der er god tid til spørgsmål og svar. Ifbm. foredraget har RÆSON og ÆRA et særligt tilbud til tilhørerne:

www.raeson.dk/tilbud09.marts

9. marts
ULRICH BIE,
redaktør

En verden i hastig forandring

De seneste fem år har budt på begivenheder, der hver især kunne fylde, hvad der føles som et århundrede: en pandemi, brudte forsyningskæder, en krig i Europa. Og nu en amerikansk præsident, der vil fundamentalt ændre hele den globale økonomi og sikkerhedssituation.

Under overfladen bevæger de store tektoniske plader i verden sig også. Forholdet til Kina – og nu også USA – påvirker alt fra politik til den enkelte virksomhedsbeslutninger om produktion og investeringer. Europa skal på en lang række områder træde i karakter. Den grønne omstilling er ikke uden omkostninger. Inflation og renter sætter en ramme for økonomien, boligmarkeder og de finansielle markeder. Og kunstig intelligens vil vende op og ned på meget.

De stærke kræfter ødelægger økonomiske modellens evne til at forudse fremtiden. I stedet må vi prøve os frem som en dogmefilm med håndholdt kamera. Er der noget at sige til, at det hele er lidt uoverskueligt for mange?

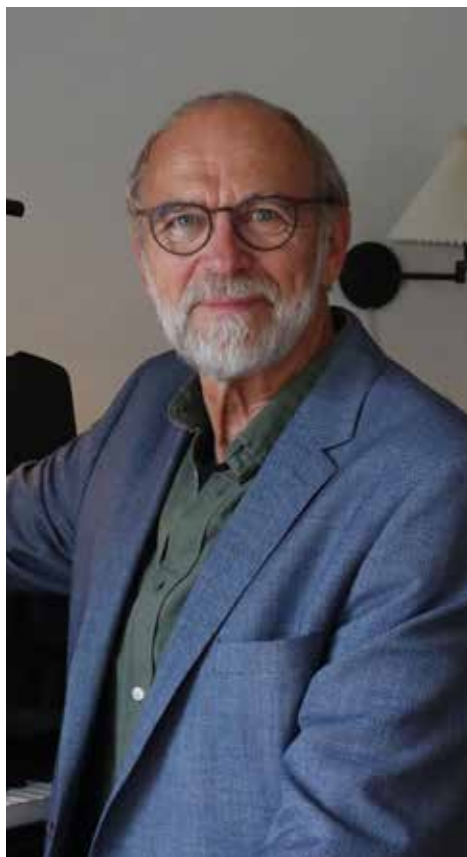

16. marts
ERIK SOMMER,
tidl. højskoleforstander, komponist

Den, der synger, er aldrig alene

Et højskoleforedrag med sange, anekdoter og fortællinger om poesi, begivenheder og mennesker.

Højskolesangbogen er en samling værdifulde beskrivelser af, hvad der er væsentligt, og som har værdi for os som mennesker og folk.

09. september

STINE MICHEL, vokal og guitar
HENRIK GOLDSCHMIDT,
fløjte, klarinet, obo, perkussion og kor
HENRIK KUNZ, bas og kor
ROBERT DUEHOLM STENBÄCK,
guitar, keys og kor
JESPER UNO KOFOED,
trommer, perkussion og kor
BILAL IRSHED, oud, perkussion og kor

Sommerfugledalen

En visuel og stemningsfuld koncert. Med en helt særlig indlevelse har Stine Michel skrevet musik til Inger Christensens anmelderroste sonetkrans – Sommerfugledalen.

Koncerten byder på musik inspireret af folk, mellemøstlige klange og klassisk sangskrivertradition.

Derudover er der syet særlige sommerfuglekåber, som tilfører koncerten et smukt visuelt udtryk. Kåberne er skabt af kunstneren Signe Find Larsen.

”Smuk som en sommerfugl – det var Stine Michel i de to kåber, hun bar under den koncert, hun spillede til releasen af sit nye og meget vellykkede album, Sommerfugledalen.

Stine Michel har begået et storartet album. Smuk musik til en af landets mest anerkendte og elskede digtere, Inger Christensen.” (Lissen Jacobsen i Rootszone)

23. september

DAVID TRADS,
journalist, forfatter, kommentator

På jagt efter Amerikas sjæl

Det land, vi engang så op til, er i dyb krise. Demokratiet er truet af kolossal splittelse. Selv familier har svært ved at tåle hinanden på grund af politik. USA er plaget af mistillid, alt for mange våben, en ny grad af racisme og enorm ulighed. David Trads, forfatter til bestsellere om USA, senest ‘På jagt efter Amerikas sjæl’, fortæller underholdende og seriøst om, hvad pokker der sker i det store land. Og bare rolig, han bringer også håb med.

07. oktober

LISE PALM, byplanlægger

PETER AALBÆK, filmmand, initiativtager

Herfølge Bjergby

Jeg vil bygge en by.

Primus motor bag bydelen i Herfølge er den visionære og impulsive filmmand Peter Aalbæk Jensen, ofte støttet af – men til tider også bremset af – konen, byplanlægger Lise Palm, der må forholde sig til lovgivning, regler og rammer.

I Danmark har vi tradition for at etablere os i fællesskaber og foreninger. En tradition, der også er en af grundpillerne i den nye bydel. De frivillige, såvel som de forpligtende fællesskaber, er bærende i vores kultur. Byprojektet er derfor før noget andet indledt med at indrette ”LilleSyd Forsamlingshus”, der er rammen om familierne i lokalområdets mange fester og traditioner, samt kulturelle events så som folkekøkken, koncerter, sangaftner og foredrag. Forsamlingshuset er også rammen om de fremtidige nye fællesskaber. Forpligtende fællesskaber, der knytter sig til de daglige behov, fx fælles varmeværk, genbrug af regnvand og lokale fødevarerfællesskaber, sætter vores ressourcerforbrug i perspektiv. Vi kan ikke blive ved med at drive rovdrift på jordens ressourcer, men må indrette os, så vi i fællesskab tager et større ansvar.

Det er bare nogle af visionerne. Vil det lykkes?

21. oktober

SØRINE GOTFREDSEN,

journalist, forfatter og præst

Livskraft

Grundtvig og Kim Larsen ejede begge den sande skjalds kraft. De kunne med deres sange forbinde mennesker med hinanden, med jord og himmel. Grundtvig digtede bedst og mest, når han havde overvundet en af sine store og smertefulde sjælelige kriser. Kim Larsen gav ofte stemme til de forfløjne drømme og gadens poesi. De to digtere var fælles om at betragte mennesket som værdigt, at give det sjæl og ånd. Sørine Gotfredsen kender som præst og menneske de store dilemmaer, svære valg og ubegribelige fejtagelser, et liv oftest formes af. Hun ved, hvad det vil sige at være indkroget i sig selv, og hvad der sker med et samfund, når det ikke længere henter næring i litteraturen, myterne og historien. Men hun tror også på, at vi ikke behøver at være fanget i den tilstand. Med sit eget liv som eksempel viser hun, hvordan musik i barndommen åbnede hendes sind for større dimensioner.

Gennem den løbende dialog med Grundtvig og Kim Larsen viser forfatteren, at enhver kan få adgang til en skønhed og rigdom, der bedst beskrives som livskraft. Det handler om at lede efter dybden i livet frem for at lede dybere i sig selv efter svar og identitet.

04. november
FREDERIK LINDHARDT,
foredragsholder, kommunikationsrådgiver

Lidt af far

Da tidligere biskop Jan Lindhardt i foråret 2012 fik konstateret Alzheimers indvarslede det store forandringer for hele familien. Efter at have levet et meget aktivt og udadvendt liv i berøring med mange mennesker ofte om livets store spørgsmål, måtte Lindhardt indse, at hans verden blev indsnævret. Det blev efterhånden svært at skelne mellem stort og småt, op og ned. Verden var simpelthen ved at falde fra hinanden. Han var ved at falde fra hinanden. I denne nye, lille verden skulle Lindhardts nærmeste familie finde ud af, hvordan de skulle udfylde og leve med rollen som pårørende.

Lidt af far er Jan Lindhardts yngste søn, Frederiks fortælling om livet sammen med sin syge far. Den handler om sorgen, frustrationerne og håbløsheden. Om mindre, humoren, nærheden og kærligheden. Den handler om, hvad Alzheimers gør ved mennesker. Men først og fremmest handler den om en far og en søn.

18. november
BENTE SCAVENIUS,
mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker,
forfatter

Mit livs billeder

Med udgangspunkt i sit meget personlige forhold til den danske billedkunst sætter Bente Scavenius i bogen "Mit livs billeder" fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. "Mit livs billeder" består af 40 kapitler af varierende længde, der alle tager udgangspunkt i et enkelt værk, som på den ene eller anden måde har haft betydning for forfatteren. Formen på kapitlerne er, at det er den private, men dog fagligt relevante, historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Hvert værk i bogen bliver belyst ud fra en personlig vinkel, for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng.

13. januar

BARBARA THOLOZAN,

violinist, sanger, skuespiller

PETER THOMSEN,

lærer, spillemand, komponist, fortæller

Mors rok – om Jeppe Aakjær

Jeppe Aakjær – Liv og Sang fra Aakjær til Jenle.

Jeppe Aakjær er i dag mest kendt for sine smukke og poetiske sange om folk og fædreland, naturen og kærligheden. Men med til billedet hører hans glødende engagement som debattør, agitator og samfundsrevser.

Han forbandede krig, diktatur, undertrykkelse, social fornedrelse og religiøs formørkelse.

Han kæmpede for naturbeskyttelse, fred, demokrati, politisk og åndelig frigørelse og social retfærdighed.

Aakjær var en stærk stemme i sin samtid og en kilde til inspiration for sin eftertid. Hans tekster og temaer reflekterer de selvsamme modsætninger og menneskelige grundvilkår som vi – alle historiske forskelle til trods – kæmper med i dag. Derfor er han stadig brændende aktuel..

Aakjærs livshistorie er en inspirerende fortælling om en mønsterbryder.

Gennem sang og fortælling lægges nye brikker til forståelsen af digteren og mennesket Jeppe Aakjær, hans betydning i samtiden og det, vi kan lære af Aakjær

27. januar

NIELS KRAUSE-KJÆR,

forfatter og foredragsholder

Det tabte land

”Ude for uden” er Niels Krause-Kjærs personlige beretning om Danmark i en brydningstid. Romanen er fiktion, men tager afsæt i en vandrebog skrevet af hans far og hans højskolekammerater gennem et halvt århundrede – en bog, Niels fandt i Rigsarkivet.

”Ude for uden” er historien om en kulturel revolution, der på blot to generationer fjernede bondekulturen, hylkede storbyen og tabte provinsen.

10. februar

FRIIS ARNE PETERSEN,

tidl. ambassadør i Tyskland, USA og Kina

tidl. direktør i Udenrigsministeriet

Danmark og Europa i en forandret verden

Hvad er Danmarks rolle i EU og NATO i fremtiden og hvor står vi efter USA's meget stærke pres på Kongeriget for at overtage Grønland?

Hvordan navigerer Danmark og EU bedst og sikrest igennem disse urolige tider?

Friis fortæller om stormagtspolitikens betydning for Danmarks og Grønlands sikkerhed, handel og fremtidige muligheder

I foredraget belyser Friis hvordan den geopolitiske rivalisering vokser og hvad det betyder for den liberale verdensorden.

I lyset af et aggressivt Rusland, et dominerende Kina og et forandret USA har EU erkendt behovet for europæisk strategisk autonomi og suverænitet.

24. februar

THURE LINDHARDT,

Skuespiller og foredragsholder

TINA CHRISTIANSEN, flygel

En rejse med Grundtvig

Thure Lindhardt fortæller om Grundtvigs liv og virke, og ikke mindst hvad han har betydet for det samfund, vi har i dag.

Det er 152 år siden Danmarks store digter, præst, fritænkter, politiker og folketænkter, N.F.S. Grundtvig døde. Næsten 90 år nåede den største af vores kulturformidlere at blive, og i størstedelen af hans liv kæmpede han for danskernes åndsliv, folkeliv og ligeværdighed.

Grundtvig er en ener i dansk historie.

Hans kamp for oplysning, for kvinder, for højskoler, Gud og Nordens mytologi er uden sidestykke, og hans tanker rækker langt ud over Danmarks grænser, og er stadig i dag en af årsagerne til, at vores frisind og samfund er beundret i store dele af verden.

Thure Lindhardt guider os gennem Grundtvig, fortællinger om ham, hans liv, hans inspiration, hans kvinder, hans helte, og ikke mindst gennem hans egne ord. Thure vil fortolke hans salmer, digte, dagbøger og krydre det med betragtninger om manden og ikke mindst Grundtvigs ord og ånd.

10. marts
ULRICH BIE,
redaktør

En verden i hastig forandring

De seneste fem år har budt på begivenheder, der hver især kunne fylde, hvad der føles som et århundrede: en pandemi, brudte forsyningskæder, en krig i Europa. Og nu en amerikansk præsident, der vil fundamentalt ændre hele den globale økonomi og sikkerhedssituation.

Under overfladen bevæger de store tektoniske plader i verden sig også. Forholdet til Kina – og nu også USA – påvirker alt fra politik til den enkelte virksomhedsbeslutninger om produktion og investeringer. Europa skal på en lang række områder træde i karakter. Den grønne omstilling er ikke uden omkostninger. Inflation og renter sætter en ramme for økonomien, boligmarkeder og de finansielle markeder. Og kunstig intelligens vil vende op og ned på meget.

De stærke kræfter ødelægger økonomiske modellens evne til at forudsæ fremtiden. I stedet må vi prøve os frem som en dogmefilm med håndholdt kamera. Er det noget at sige til, at det hele er lidt uoverskueligt for mange?

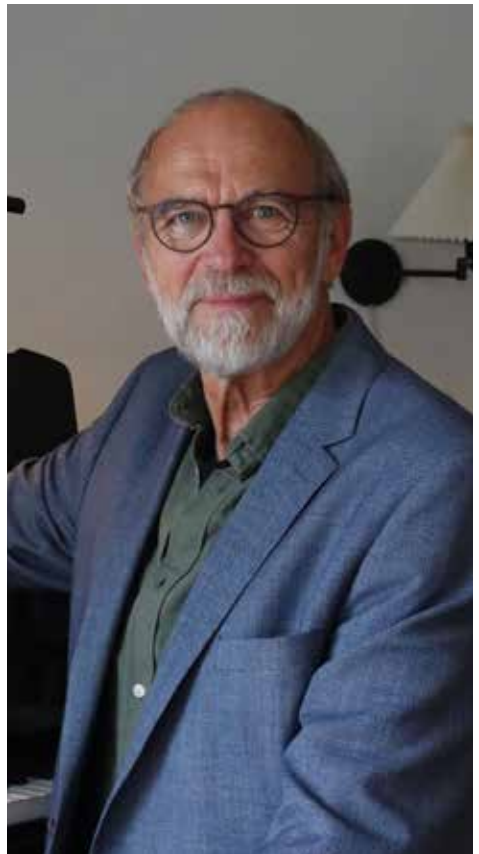

17. marts
ERIK SOMMER,
tidl. højskoleforstander, komponist.

Den, der synger, er aldrig alene

Et højskoleforedrag med sange, anekdoter og fortællinger om poesi, begivenheder og mennesker.

Højskolesangbogen er en samling værdifulde beskrivelser af, hvad der er væsentligt, og som har værdi for os som mennesker og folk.

KUNSTFOREDRAG – EFTERÅR 2026

Tid: Torsdage kl. 09.45-11.45. Sted: **Domus**, Ved Sønderåen 1

Pris: 4 formiddage kr. 540 inkl. kaffe. Enkelt foredrag 180 kr.

Bliv klogere på landskabsmaleriets mange meddelelser, på ARoS' nye kuppelkunstværk og på nogle af sværvægterne fra dansk modernisme og samtidskunst gennem otte levende kunstforedrag.

Kunstfortællinger – ind i billederne

Over otte foredrag stiller vi skarpt på en række emner og kunstnere, som du kan opleve i danske museers samlinger og i forbindelse med særudstillinger.

Nogle emner er udvalgt, så de matcher ekskursioner, som du også kan tilmelde dig.

– Mathilde

10. september

700 års levende landskaber og Jens Søndergaards ekspressive landskaber

Naturen i kunsten er i fokus i dagens optakt til vores besøg på SMK Thy og på Heltborg Museum. Først præsenteres udstillingen Levende landskaber, der fortæller om menneskets forhold til naturen gennem værker fra 700 års kunsthistorie. Dernæst dykker vi ned i Jens Søndergaards (1895-1957) voldsomme og følelsesladede skildringer af landskabet og havet.

Christine Løvmand:
Blomsterstykke, 1841

24. september

Vilhelm Lundstrøm: Fra rebelsk kubisme til ikon for god smag

Vilhelm Lundstrøm (1893-1950) mestrede både balladen og balancen. Hans kubistiske collager udløste chokbølger. Var det genialt eller sindssygt? Siden bevægede Lundstrøm sig over en krøllet periode og nåede frem til balancerede stilleben, hvis rationelle, moderne skønhed passede perfekt til tidens funktionalistiske hjem.

Vilhelm Lundstrøm:
Opstilling med hvid kande,
appelsin og bog, 1932-33

8. oktober

Franciska Clausen: Konstruktivist, surrealist og absolut avantgarde

Som ung befandt Franciska Clausen (1899-1986) sig i de mest avantgardistiske kredse i Paris. Cirkler og firkanters liv i billedrummet, kontrastvirkninger og moderne maskindele prægede hendes konstruktivisme fra 1920'erne og frem. Clausen var dog livet igennem enormt alsidig i sit udtryk.

22. oktober

Ovartaci samt James Tyrell – kunstens magiske og meditative kraft

I dag er en optakt til vores møde med to kunstattraktioner i Smilets By: Ovartaci Museum og ARoS' nye kuppelværk. Se frem til en indføring i kunstneren Ovartacis (1894-1985) magiske, fantasifulde og kraftfulde kunst samt til en introduktion til ARoS' nye kuppelværk As seen below. Solopgang, juni 2026, af den amerikanske kunstner James Turrell f. 1943.

KUNSTFOREDRAG – FORÅR 2027

Tid: Torsdage kl. 09.45-11.45. Sted: **Domus**, Ved Sønderåen 1

Pris: 4 formiddage kr. 540 inkl. kaffe. Enkelt foredrag 180 kr.

---

28. januar

Lene Adler Petersen – oprører og feministisk ikon

I 1969 gik en nøgen kvinde gennem Københavns Fondsbørs, bærende på et kors. Handlingen varede kun få minutter, men effekten var stor og betød omgående berømmelse for den korsbærende, kunstneren Lene Adler Petersen (f. 1944). Adler Petersens mangefacetterede værk, der centrerer omkring temaer som hverdag, lighed, frihed og fællesskaber, er i fokus i dag.

---

11. februar

Erik A. Frandsen – klicheer og fornyelse

Glæd dig til at dykke ned i Erik A. Frandsens (f. 1957) fascinerende univers. Frandsen har aldrig stået stille, fra han var vild sammen med de "unge vilde" i 80'erne til i dag, hvor han mestrer alt fra klassisk maleri og grafik til neonrør, mosaik og ridsede stålplader. Han tager det hverdagslige – en buket blomster, en familiebegivenhed eller et interiør – og forvandler det til noget intenst, sitrende og ofte overraskende.

25. februar

Tal R – vilde farver og hverdagsmagi

Oplev en verden, hvor maleri, tekstiler og tegninger smelter sammen i et eksplosivt udtryk. Tal R (f. 1967) er kendt for sine dristige farvevalg og evne til at fange hverdagens poesi. I dette foredrag tager vi på en visuel rejse gennem Tal R's omfattende produktion. Fra de tidlige, rå malerier til de senere, mere komplekse installationer, undersøger vi, hvordan han udfordrer det traditionelle maleri.

Tal R

11. marts

Svend Wiig Hansen: Menneskekroppen som eksistentielistisk slagmark

Svend Wiig Hansen (1922-1997) var ikke bange for det store format, de store spørgsmål eller de svære følelser. Hvad vil det sige at være menneske, spurgte han vedvarende, og i maleri og skulptur satte han med sine menneskeskildringer billeder på menneskelig angst, ensomhed og livskraft.

FILOSOFIEN – EFTERÅR 2026

Tid: tirsdage kl. 9.30-11.30. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 4 formiddage kr. 540 inkl. kaffe / Enkelt foredrag kr. 180

27. oktober

Er håbet stadig grønt? Menneskets rolle på jorden

Hvorfor er det gået så grueligt galt med menneskets forhold til naturen? Jorden både brænder, smelter og oversvømmer på én gang og det kan være svært at finde ud af, hvor vi kan placere et håb for et godt liv for mennesker og den natur, vi er en del af.

“Klima og naturkrisen er et udtryk for et etisk og åndeligt problem, som kræver, at vi grundlæggende ændre på vores forståelse af menneskets rolle i verden og hvad det gode liv er.” (Bioetikker og teolog Mickey Gjerris)

Aristoteles og dydsetikken kan sammen med Mickey Gjerris' ovenstående pointe være en inspiration til, hvor vi kan placere et håb for en god måde at sameksistere på i verden.

Shara Hughes,
amerikansk kunstner f. 1981

10. november

Er håbet gemt i et kunstværk? Æstetiske erfaringer og æstetisk tænkning

Hvad kendetegner en æstetisk erfaring? Og hvori består det håbefulde ved sådanne erfaringer? Hvad er forbindelsen mellem disse erfaringer og måden vi tænker på? Ved hjælp af Dorthe Jørgensens filosofiske analyser og beskrivelser af æstetiske erfaringer og deres forbindelse til at tænke udvidet, går vi på opdagelse i det æstetisk håbefulde.

“At tænke udvidet handler altså ikke bare om at være opmærksom over for det brogede ved den brogede verden. Det drejer sig også om at være vågen over for, hvad der – som en stjerne i horisonten – kan samle mangfoldigheden uden at reducere det forskellige til det samme.” (Filosof, teolog, forfatter og idéhistoriker Dorthe Jørgensen).

Rejsen – en filmudstilling om det vi har fælles på Moesgaard Museum

24. november

Er håbet stadig rødt? Feminisme

Kan der stadig placeres et håb for ligestilling og frihed i den feministiske bevægelse? En bevægelse der siden 1800-tallet har kæmpet for lige rettigheder og ligestilling kønnene imellem. Hvordan har det feministiske fokus ændret sig gennem tiden? Og hvor er det i dag?

Vi vil se på den historiske bevægelse og gå på opdagelse i den nutidige feminisme, der både arbejder med at udfordre faste kategorier som køn, forstå hvordan ulighed opstår i krydsfeltet mellem køn, race og klasse, og kritisere de økonomiske systemer, der undervurderer omsorgsarbejde og reproduktion.

“Man fødes ikke som kvinde, men bliver det.” (Simone de Beauvoir, 1949)

Det er et citat, der ikke blot åbner for at forholde sig til kvinders tilblivelse, men hvor vi i det hele taget bliver til som mennesker.

8. december

Er håbet gemt i samtalen? Den forståelsesorienterede samtale

Jürgen Habermas, manden, de kaldte for »Bundesrepublikkens filosof« og »Tysklands samvittighed«, hvis stemme har været en del af vores europæiske samtale, dannelse, idékampe og moralske fejder i 65 år, er i 2026 død, 96 år gammel.

Hos Habermas er samtalen ikke bare snak – den er et redskab til sandhed, forståelse og demokrati, så længe den foregår frit, ligeværdigt og rationelt.

Hvad kræver det af vores væren og gøren? Er der håb for demokratiet?

Jeg inviterer i Filosofoen til en opmærksom, nysgerrig og omsorgsfuld tilgang til tilværelsen med blik for hinanden i en fælles verden.

Hvor kan jeg placere mit håb?

Verden buldrer og brager om ørerne på os. Klimaet og naturen skælver faretruende. Store magtfulde mænd truer hele verdensordenen med vold undertrykkelse og krig. Verden kalder på, at vi søger efter nye retninger og tager afsked med gamle blinde veje. Hvor kan vi placere håbet som en eksistentiel drivkraft i det magtesløse, så håbet hverken bliver til en pacifistisk trøst eller en fanatisk handlen.

Hvad håber vi på? Hvad giver håb?

Hvilken betydning har håb for den menneskelige eksistens og hvilken betydning har det, hvor vi får placeret vores håb?

– Dorte

Jeg inviterer i Filosofiaen til en opmærksom, nysgerrig og omsorgsfuld tilgang til tilværelsen med blik for hinanden i en fælles verden.

Ånd – for frihed

I en tid med krige og ufred i verden omkring os, og et Europa der bliver udfordret og truet af stormagter i både øst og vest, taler de danske politikere om åndelig oprustning. Hvordan skal vi forstå det?

Den tysk-amerikanske jøde Hannah Arendt er en af det tyvende århundredes mest udbredte og originale tænkere. Hun var jøde af herkomst, erklæret ateist og meget påvirket af kristen tankegang, hvilket i sig selv siger noget om hendes originalitet. Der vil i denne omgang af Filosofiaen være oplæg med afsæt i Hannah Arendts ufuldendte hovedværk *Åndens liv*, som hun skrev på til sin død i 1975. Oplæggene vil lægge op til refleksioner og samtaler om, hvad åndens liv består af og hvilken afgørende rolle åndens liv spiller, for det at være mennesker i en fælles verden med frihed. Det vil samtidig åbne for et sprog, der ikke taler om ånd i en krigsretorik. Hvordan tager vi vare på åndens liv i det moderne?

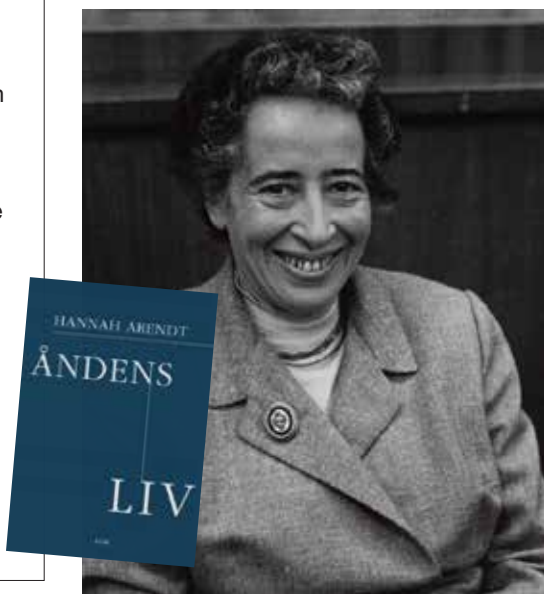
“At tænke, at ville og at dømme er de tre grundlæggende åndelige aktiviteter; de kan ikke udledes af hinanden, og selv om de har visse fælles karakteristika, kan de ikke bringes på en fællesnævner.” (s. 105)

19. januar

At tænke

“Kunne tænknings aktivitet som sådan, vanen med at undersøge alt, hvad der sker eller vækker opmærksomhed, uden hensyn til resultater og specifikt indhold, kunne denne aktivitet være en af de betingelser, der får mennesker til at afholde sig fra at gøre ondt, eller som rent faktisk skærmer dem mod at gøre ondt?” (s. 45) Hannah Arendt tager i *Åndens liv* fat der, hvor hun slap med hendes rapport om retssagen mod Eichmann i Jerusalem og uddyber “ondskabens banalitet” ved at udfolde det at tænke.

Tænkning er en mulighed for alle mennesker. Det har ingen profession patent på. Hvordan kan vi forstå tænkning som en åndelig aktivitet, der yder modstand mod det onde og som vi kan tage vare på?

2. februar

At ville

At ville, har med frihed at gøre. Hvad vil jeg? Min vilje går forud for min handling. Mit initiativ. Viljen bliver i Åndens liv foldet ud som den grundlæggende åndelige aktivitet for handling. For nye begyndelses mulighed. For at sætte en retning ind i fremtiden. Menneskers evne til at ville noget er håbefuldt. Men hvad vil jeg? Hvad vil vi?

---

2. marts

At dømmme

I modsætning til tænkning (som søger sandhed) og vilje (som handler om beslutning), handler dømmekraft om at vurdere det enkelte tilfælde uden faste regler. Det enkelte menneske kan ikke bare anvende universelle principper mekanisk, men må selv "se" og bedømme situationen. Dømmekraft hos Arendt er evnen til at træffe velovervejede vurderinger i konkrete situationer ved at tænke selvstændigt og tage andres perspektiver i betragtning. Den er afgørende for både moral og politik – og dens fravær kan få alvorlige konsekvenser. Hvordan ser det ud med dømmekraften i det moderne? Hvad styrker dømmekraften? Hvad afleder den og med hvilke konsekvenser?

16. marts

Kan åndens liv være kunstigt?

Smartphones opbevarer mine telefonbøger og fødselsdagskalendere, så jeg ikke selv behøver huske dem. Diverse AI'er tænker for mig, når jeg skal finde løsninger på alt mellem himmel og jord. Overtager maskiner min plads i verden? Det handler om forholdet mellem mennesker og maskiner. Og om kunsten at tænke selv, når livet bliver kunstigt. Hvem er jeg, når AI tænker for mig? Pia Lauritzen har skrevet bogen Når livet bliver kunstigt, som udkommer i juni 2026. Den glæder jeg mig til at læse og bruge som en del af mit oplæg.

Onsdag 16. september 2026

SMK Thy og Heltborg

Pris (bus, entreer): kr. 550 (min. 30 deltagere)

Tilmelding og betaling: senest tirsdag 1. september på www.kunstkulturvejle.dk

Turværter: HENRIK JENSEN og KIRSTEN STORGAARD

Vi vil først besøge det nyåbnede museum SMK Thy, som nu er en permanent del af Statens Museum for Kunst – Danmarks nationalgalleri. Museet ligger i den lille landsby Doverodde i Sydthy lige ved Limfjorden.

På SMK Thy vil der være mulighed for på egen hånd at opleve de smukke omgivelser og den spændende arkitektur leveret af Reiulf Ramstad Arkitekter – altså ingen guidede rundvisning.

Den aktuelle udstilling "Levende landskaber" giver et indblik i, hvordan samskiftelsen mellem menneske og natur kommer til udtryk gennem kunsthistorien. Efter et par timer kører vi videre til Heltborg Museum, hvor vi kan opleve særudstillingen "Thy på Tværs", som griber fat i et udvalg af museets landskabsbilleder, som kan kobles til de fantastiske landskaber, der omgiver os i Thy. Derudover skal vi naturligvis også glæde os over museets fine samling af Jens Søndergaards malerier. Jens Søndergaard anses for at være en af de vigtigste fornyere af den figurative kunst i mellekrigstiden.

Hvis tiden tillader det, vil vi på hjemvejen runde Vestervig Kirke, som er Nordens største landsbykirke.

Vi medbringer hver især madpakker og kaffe til turen, som der vil være mulighed for at indtage undervejs.

OBS: Hvis du er interesseret i en introduktion og baggrundsviden til de to udstillinger, kan du møde op på Domus til vores Kunstforedrag torsdag 10. september, hvor kunsthistoriker Mathilde Teglgaaard vil give en indføring i de to udstillinger. Pris for et enkelt foredrag: kr. 160, som betales ved fremmøde. Se det samlede program for kunstforedragene på www.kunstkulturvejle.dk

Torsdag 12. november 2026

The Dome, Skyspace på AroS og Museum Ovartaci

Pris (bus, entreer, rundvisning): kr. 785 (min. 30 deltagere)

Tilmelding og betaling: senest torsdag 30. oktober på www.kunstkulturvejle.dk

Turværter: KAREN WINTHER og ANETTE KASTBJERG

Første stop på turen bliver Museum Ovartaci med guidet rundvisning ved museets ansatte.

Ovartaci's værker er skabt i kunstnerens 56 års lange indlæggelse på Psykiatrisk Hospital i Risskov. Ovartaci's særegne kunst udtrykker såvel institutionen samt friheden i at kunne udtrykke sig i kunsten. Ovartaci's kunst har inspireret internationale kunstnere især CoBra- bevægelsen, og værkerne har været på mange udstillinger, også på udenlandske kunstmuseer. Som introduktion til besøget anbefaler vi dokumentarfilmen "Ovartaci: kunstner på Psykiatrisk Hospital", som er at finde på Filmstriben.

Næste museumsbesøg på turen bliver ARoS med fokus på det helt nye værk: AsSeen Below, The Dome. Et kæmpe lysværk af James Turrel, amerikansk kunstner der primært arbejder med lys og rummelighed i store installationer. AroS har hermed fået en af verdens største lysværker og attraktionen kan blive et vartegn for AroS og Århus. Her vil vi ligeledes få en guidning til kunstneren og værket, tillige med Olafur Eliassons regnbue panorama på taget af AroS. Der er ikke afsat tid til, at man kan se hele museet, da vi vil have fokus på The Dome. Vi medbringer hver især madpakker og kaffe til turen som i tilfælde af dårligt vejr kan indtages i et "madpakkerum" på AroS.

OBS: Hvis du er interesseret i en introduktion til de to kunstnere og deres værker, kan du møde op på Domus til vores Kunstforedrag torsdag 22. oktober, hvor kunsthistoriker Mathilde Teglgård vil give en indføring.

Pris for et enkelt foredrag: kr. 160, som betales ved fremmøde. Se det samlede program for kunstforedragene på www.kunstkulturvejle.dk

Lørdag 31. oktober 2026

Bustur til BOGFORUM – Danmarks største litteraturfestival

Pris: kr. 465

Billetprisen er inkl. bustransport og indgangsbillet til Bogforum samt en lille goodiebag.

Billetsalget og betaling foregår kun på Bibliotekts hjemmeside:

www.vejlebib.dk/arrangementer

Billetsalget åbner mandag 1. juni og lukker mandag 26. oktober.

Turværter fra Kunst & Kulturhøjskolen: MARIT KRISTENSEN og KAREN WINTHER

Vær med, når vi i år inviterer på en hyggelig og litterær efterårsudflugt til Bogforum. I samarbejde med Vejle Bibliotek vil vi gerne fylde en eller to busser med læseglade mennesker og drage mod Bella Center til årets helt store bogevent, hvor du kan slå dig løs blandt alle de dejlige bøger og spændende forfattere. Bogforum har det hele, og for alle, der elsker bøger, er det et must at besøge den årlige bogmesse. Med busturen til BOGFORUM i Bella Centeret i København bliver du kørt lige til døren og får rig mulighed for at gå på opdagelse blandt forlagernes stande, møde dine yndlingsforfattere, få signeret dine bøger og blive inspireret af et hav af oplæsninger og interviews – du kommer ikke til at kede dig!

For mere info se: bogforum@bogforum.dk
Undervejs i bussen varmer vi op med en goodiebag med en bid morgenbrød og en litteraturquiz med bogpræmier.

På Bogforum kan du frit gå på opdagelse frem til kl. 17.00, hvor vi igen vender næsen hjemad.

OBS: Vi har desværre ikke mulighed for at servere kaffe/te på turen, så medbring gerne selv din egen termokande/-kop, hvis du har brug for din morgenkaffe. Du kan købe mad på Bogforum, men du må også gerne medbringe din egen madpakke.

Tirsdag 6. april 2027

Esbjerg

Pris (bus, entre og fortælling): kr. 475 (min. 30 deltagere)

Tilmelding og betaling: senest 19. marts 2027 på www.kunstkulturvejle.dk

Turværter: ANETTE KASTBJERG og KAREN WINTHER

Første stop er Esbjerg Kunstmuseum, som er et museum for moderne kunst. Her vil vi bl.a. blive guidet rundt i særudstillingen med Julie Boserup, en kunstner som gentænker genkendeligt interiør til sanselige forstyrrelser. Ud over dette vil der være mulighed for selv at gå på opdagelse – bl.a. opleve spejlpavillonen af Olafur Eliasson i skulpturgården samt nyde omgivelserne ved Esbjerg Musikteater, Vandtårnet og den smukke Bypark. Derefter går vi på gangbroen til havnen (der er elevator), hvor vi får en pensioneret havnearbejder om bord i bussen. Han vil guide og fortælle om Esbjerg Havn før og nu, og vi vil bl.a. se den nye skulptur Ocean Night.

Derfra går turen mod UCSyd, hvor vi vil have tid til at udforske det 140m² store vægmaleri af Erik Hagens: "Esbjerg Evangeliet", som fortolker Biblen i billeder og tekst.

På hjemvejen kører vi langs kysten, hvor vi bl.a. ser De Fire Hvide Mænd "Mennesket ved Havet" af Svend Wiig-Hansen og slutter af i Hjerting Kirke, som er tegnet af Alan Havsteen-Mikkelsen.

Altærtavlen, døbefont og glasmalerier er udført af Robert Jacobsen.

Vi medbringer hver især madpakker og kaffe til turen, som der er mulighed for at indtage undervejs.

OBS: Hvis du er interesseret i en introduktion til Svend Wiig-Hansen, kan du møde op til vores Kunstforedrag på Domus torsdag 11. marts 2027, hvor kunsthistoriker Mathilde Teglgård vil give en indføring. Pris for et enkelt foredrag: kr. 160, som betales ved fremmøde. Se det samlede program for kunstforedragene på www.kunstkulturvejle.dk

NATURVIDENSKAB

Tid: Tirsdage kl. 19-21. Sted: Rødkilde Gymnasium, Rødkildevej 42

Pris: 6 tirsdage 0 kr. Ingen tilmelding

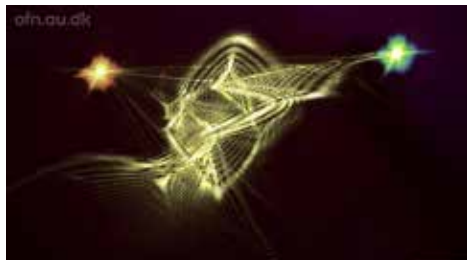

6. oktober

PETER TEGLBERG MADSEN,
professor i sansefysiologi,
Institut for Biologi,
Aarhus Universitet

Med havets kæmper på jagt

I verdenshavene lever Jordens største dyr. Langt til havs har de indtil for få år siden levet et skjult og hemmeligt liv. Men ny teknologi giver forskerne enestående muligheder for at studere hvalerne mens de jager i havets dybder.

20. oktober

KLAUS MØLMER,
professor i kvantefysik,
Niels Bohr Institutet,
Københavns Universitet.

Kvantecomputeren

Få en intro til kvantefysikkens verden, og hør om den nye "kvanterevolution" som udvikler teknologier der bygger på de mest paradoksale kvantefænomener. Hør om hvordan kvantecomputere virker og hvad de kan bruges til.

(((LIVESTREAMING)))

Offentlige foredrag om naturvidenskab

Med foredragsserien kommer du tæt på de nyeste opdagelser og erkendelser inden for naturvidenskab. Det er forskere som forelæser, niveauet er højt, og du vil blive udfordret, men du kan få udbytte af alle foredrag uanset dine faglige forudsætninger.

Foredragsserien arrangeres af Aarhus Universitet (AU) og live streames. Der er fri entré og i pausen vil du blive budt på en kop kaffe.

Et foredrag varer typisk to timer inkl. en pause midtvejs samt en session til slut, hvor forelæseren svarer på udvalgte spørgsmål indsendt af publikum.

Der er ingen tilmelding.

Læs mere på: <https://ofn.au.dk>

I samarbejde med Rødkilde Gymnasium.

3. november
ASKE SKOVMAND BOSSELMANN,
lektor i landbrugsværdikæder,
Institut for fødevarer- og ressourceøkonomi,
Københavns Universitet

ANDERS SANCHEZ BARFOD,
lektor emeritus i botanik,
Institut for Biologi,
Aarhus Universitet

KJELD HERMANSEN,
læge og lektor emeritus i
diabetes og ernæring,
Institut for Klinisk Medicin,
Aarhus Universitet

Kaffe

Hør tre forskere fortælle om kaffe – om kaffeplantens biologi, dens dyrkning og bearbejdning til den kaffe vi drikker, om bæredygtig kaffe, om den betydning klimaændringerne vil få for fremtidens kaffe og om sundhedsaspekterne ved at drikke kaffe.

17. november
ANNETTE BRUHN,
seniorforsker i marin økologi,
Institut for Ecoscience,
Aarhus Universitet

Tang

Under havets overflade danner tang spektakulære undersøiske skove som er vigtige for livet i havet og klimaet på kloden. Ny forskning viser at tang også kan bidrage til at løse fremtidens udfordringer inden for sundhed, fødevarer, klima og miljø.

Torsdag 14. januar 2027 er vi igen værter ved vores traditionsrige årsfest. Og som vanligt er vores gave til jer en uforglemmelig aften. Vi mødes kl. 17.00 og efter velkomsten er programmet:

MICHALA PETRI og LARS HANNIBAL

Koncert

Michala Petri debuterede som solist i Tivolis Koncertsal i 1969. Hendes repertoire strækker sig fra den tidlige barok til nutidige værker, hvoraf mange er skrevet specielt til hende.

Sammen med Lars Hannibal dannede hun i 1992 en duo, som af pressen betegnes som verdensklasse.

De spiller smukt, virtuost og humoristisk. Samtaler, nærvær og kommunikation er nøgleord i Michala Petri og Lars Hannibals univers. Den stadige dialog med sig selv, med hinanden og med publikum er altafgørende for at skabe den oplevelse, uden hvilken musikken blot er et par noder på et stykke papir. Når man, som de to, har nået den musikalske modenhed og tekniske overlegenhed flyttes fokus naturligt ud i rummet og ud i salen.

Middag

2-retters menu inkl. 1 glas vin, øl eller vand og efterfølgende kaffe.

JAKOB VESTAGER TYBJERG

Sangens fortælling og fortællingens sang

Fart over feltet. Sang så det basker. Og selvfølgelig Højskolesangbogen.

Afslutning ca. kl. 21:00.

Dette arrangement er forbeholdt Kunst & KulturHøjskolens medlemmer.

ÅRSMØDE

Tid: Mandag 22. marts 2027 kl. 15.30. Sted: Domus, Ved Sønderåen 1
Tilmelding ikke nødvendig!

Hold
14

Som altid i marts måned afholder vi

Årsmøde

Årsmødet skifter mellem mandag, tirsdag og onsdag eftermiddag.
I denne sæson er det mandag eftermiddag.

Årsmøde med

- Bestyrelsens beretning ved formanden
- Forstanderen fortæller om året i Kunst & KulturHøjskolen
- Fremlæggelse og godkendelse af regnskab
- Godkendelse af budget
- Valg til bestyrelsen
- Debat
- Overraskelser fra året, der gik

Dagsorden i flg. vores vedtægter. Se hjemmesiden.

FOTO: (DRONEBILLEDE) RASMUS KRATH

I samarbejde med Askov Højskole inviterer vi til en spændende højskoleuge med oplevelser, fællesskab, udflugter, foredrag, morgensamlinger og masser af livsglæde.

Askov Højskole er én af vore ældste højskoler. Mere end 160 år gammel og placeret ca. 4 km nord for Kongeåen, hvor grænsen lå ind til 1920.

I løbet af ugen skal vi bl.a. opleve

- Morgensamlinger, spændende foredrag, sangaftener og koncert.
- Heldagstur til Odense. Vi besøger Galleri Galschiøt, hvor vi får en rundvisning og møder kunstner Jens Galschiøt.
- Derefter går turen til Den Fynske Landsby, hvor vi får en kort introduktion og derefter nyder stedet på egen hånd. Eftermiddagskaffen nydes på Sortebro Kro
- Halvdagstur til Vejen Kunstmuseum, hvor vi får en kort introduktion før vi selv går på opdagelse på museet. Det er et unikt specialmuseum for dansk symbolisme og skønvirke fra tiden omkring 1900, med billedhugger og keramikker Niels Hansen Jacobsen som central figur.

I forbindelse med 100-års jubilæet, blev museet gennemgribende renoveret og nybygget takket være en stor donation fra A.P. Møller fonden.

Priser:

Enkeltværelse med håndvask:	6.150 kr.
Enkeltværelse med bad/toilet:	7.175 kr.
Dobbeltværelse med bad/toilet:	6.700 kr.

Prisen er inkl. indkvartering, foredrag, ture, koncert og fuld forplejning på højskolen

Kursusledere:

Fhv. højskoleforstander, fortæller Lillian Hjorth-Westh og højskolelærer, komponist og pianist Kristian la Cour

Transport:

Mulighed for fælles transport fra Vejle til Askov Højskole er ikke inkluderet i prisen.

SEKRETARIATET

Jørgen Ejlskov, forstander
Telefon 28 87 74 90
E-mail: je@kunstkulturvejle.dk

Mette Rosenkjær Christensen, ekstern regnskabsfører
Telefon 26 39 27 44
E-mail: mette@kunstkulturvejle.dk

BESTYRELSEN

Kirsten Storgaard, formand
Telefon 40 35 37 19

Annette Kastbjerg, næstfmd.
Telefon 29 21 41 14

Jens Thormann
Telefon 24 49 94 30

Karl Brok
Telefon 22 48 14 10

Marit Lund Kristensen
Telefon 20 29 04 32

Jan Andersen
Telefon 28 18 74 59

Henning Zacho Larsen
Telefon 51 22 45 38

Jytte Nielsen, suppleant
Telefon 24 67 67 27

Karen Winther, suppleant
Telefon 23 74 88 29

WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK

Kunst & Kultur
HØJSKOLEN VEJLE